

Інформаційні джерела:

1. Challenges Of Valuing Intangible Assets. URL: <https://fastercapital.com/topics/challenges-of-valuing-intangible-assets.html#:~:text=Valuing%20intangible%20assets%20is%20a%20complex%20and%20challenging%20task.,conditions%2C%20and%20different%20valuation%20approaches.>
2. Valuing Intangible Assets: Challenges and Considerations in Business Valuation. URL: [https://rakeshnarula.com/valuing-intangible-assets-challenges-and-considerations-in-business-valuation/.](https://rakeshnarula.com/valuing-intangible-assets-challenges-and-considerations-in-business-valuation/)
3. The Importance of (and challenges with) Valuing Intangibles. URL: [https://www.ivsc.org/the-importance-of-and-challenges-with-valuing-intangibles/.](https://www.ivsc.org/the-importance-of-and-challenges-with-valuing-intangibles/)
4. The Rise of Intangible Assets: Exploring the Value of Assets without Physical Substance. URL: [https://etonvs.com/goodwill-impairment/assets-without-physical-substance/.](https://etonvs.com/goodwill-impairment/assets-without-physical-substance/)
5. Expert Consultative Group on Valuation of Intangible Assets. URL: [https://www.wipo.int/edocs/mdocs/mdocs/en/wipo_hl_ip_ge_23/wipo_hl_ip_ge_23_paper2.pdf.](https://www.wipo.int/edocs/mdocs/mdocs/en/wipo_hl_ip_ge_23/wipo_hl_ip_ge_23_paper2.pdf)

СУТНІСТЬ І ЗНАЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ГРАМОТНОСТІ ТА ФІНАНСОВОЇ ІНКЛЮЗІЇ У ФОРМУВАННІ ФІНАНСОВОЇ КУЛЬТУРИ

Жилякова О.В., канд. екон. наук, доц.
Мельников Д.В., здоб. ВО
Державний біотехнологічний університет

Актуальність проблеми фінансової культури й грамотності існує не лише для України, а й практично для всіх країн світу. Більшість країн включила в національні стратегії соціально-економічного розвитку та фінансово-економічної безпеки питання економічної та фінансової грамотності, а серед восьми ключових компетенцій європейця було визначено підприємницьку й економічну грамотність.

Враховуючи, що фінансова грамотність є елементом загальної культури фінансових стосунків розробці програми підвищення фінансової грамотності повинно передувати дослідження взаємозв'язку фінансової культури, фінансової грамотності та фінансової інклюзії [1].

Фінансової грамотності населення є проявом фінансової культури. Вона стосується різноманітних моделей поведінки за відповідними напрямками управління особистими фінансами. Фінансова культура – це комплекс цінностей і стимулів, що встановлюють свідомість та поведінку людини у фінансовому середовищі. На її формування впливають доступність фінансових знань, традиції, цінності, норми суспільної етики і моралі щодо вирішення фінансових питань, принципи взаємодії та особливості комунікації між людьми. Ставлення до вирішення фінансових питань, очікування, фінансові звички, щоденні фінансові рішення є свідченням рівня фінансової культури населення. Фінансова культура суспільства, як багатогранне явище, складається з таких компонентів: податкова культура, культура споживання та розрахунків,

культура заощаджень та пенсійного забезпечення, культура благодійності, культура кредитування та управління боргами, культура управління ризиками та страхування, культура комунікацій, життя у громаді, захисту персональних даних, культура інвестицій та підприємництва, культура набуття фінансових знань, умінь та навичок.

За даними Світового банку, понад 100 країн світу займаються розвитком фінансової грамотності на засадах системного підходу. Серед країн, які приєдналися до Міжнародної мережі фінансової освіти ОЕСР, більше 40 країн упроваджують стратегію розвитку фінансової грамотності вперше, понад 20 – розробили та реалізують наступні видання. Розроблення стратегії розвитку фінансової грамотності – одна з ключових рекомендацій Ради ОЕСР для забезпечення системного, постійного та скоординованого підвищення фінансової обізнаності населення [2].

Фінансова грамотність – комплекс знань, вмінь, навичок, ставлення та поведінки людини, потрібних для ухвалення обґрунтованих фінансових рішень і для досягнення в результаті особистого фінансового добробуту [3].

Фінансова грамотність – поняття, що поєднує установки, знання та навички. Установка формують базис фінансової грамотності та визначають фінансову культуру, яка, в свою чергу, відображає фінансове мислення. Фінансове мислення формується на основі фінансової обізнаності, що базується на розумінні ключових фінансових понять та використанні цих знань та навичок для прийняття зважених фінансових рішень.

Фінансова інклюзія – це процес створення таких умов в державі, при яких всі верстви населення мають однакову можливість користуватися усіма фінансовими послугами та мати можливість отримати доступ до усіх фінансових продуктів та послуг.

В багатьох країнах світу фінансова інклюзія поряд із фінансовою стабільністю стає однією з основних цілей державного регулювання фінансової системи. Вона створює можливості для інклюзивного економічного зростання та підвищення загального добробуту країни та її громадян. Залучення до активного фінансового життя широкого кола різних суб'єктів, надає можливість формувати, оптимізувати та нарощувати ресурсну базу фінансових установ, посилювати прозорість фінансових потоків. Підвищення фінансової інклюзії позитивно впливає як на життя кожного громадянина, так і на економіку країни в цілому.

Особливої актуальності та уваги з боку держави, бізнесу, фінансових установ набуває фінансова інклюзія як драйвер економічного зростання набуває у період сучасної фінансово-економічної кризи. Повномасштабна агресія росії проти України зумовила погіршення економічної ситуації в країні, що негативно позначилося на добробуті населення. Згідно статистичних даних у вересні 2023 року понад 60% українців відчували погіршення свого економічного становища за останні пів року і лише 4% поліпшення.

Таким чином, розглянуті характеристики категорій фінансова грамотність, фінансова інклюзія, фінансова культура дозволяють встановити їх взаємозв'язок та ступінь впливу на стабілізацію фінансової країни в цілому та

статі підставою для наукового обґрунтування стратегії формування фінансової культури в українському суспільстві.

Інформаційні джерела:

1. Ставерська Т. О., Жилякова О. В., Лисак Г. Г. Теоретичне обґрунтування складових культури фінансових стосунків. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2022. Т. 7. № 2. С. 323–229. URL: http://ujae.org.ua/wp-content/uploads/2022/11/ujae_2022_r02_a39.pdf DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2022-2-39>
2. Національна стратегія розвитку фінансової грамотності до 2030 року. URL: <https://bank.gov.ua/ua/about/strategy-fin-literacy>
3. OECD (2020), OECD Council Recommendation on Financial Literacy. URL: <https://legalinstruments.oecd.org/en/instruments/OECD-LEGAL-0461>

ЕТАПИ ОЦІНКИ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ СТРАХОВИКА

Жилякова О.В., канд. екон. наук, доц.

Николаєнко О.А., здоб. ВО

Державний біотехнологічний університет

Важливою передумовою відновлення та зміцнення фінансової системи країни є зростання ролі страхових компаній як однієї з ключових ланок фінансово-кредитної системи.

Запорукою ефективного функціонування страхового ринку є фінансово надійні страховики, оскільки відсутність або низький рівень фінансової надійності суб'єкта господарювання призводить до його неплатоспроможності, а у кінцевому результаті і до банкрутства.

На страховому ринку України кількість страхових компаній починаючи з 2020 року істотно зменшилася. Так, загальна кількість страховиків на кінець 2023 року склала 101 компанію проти 210 на кінець 2020 року. Тенденція скорочення кількості страховиків продовжилася та загострилася у 2024 році. Так, за перше півріччя 2024 року з ринку пішли ще 11 страховиків та загальна кількість становила 90 страхових компаній. В більшості випадків вихід з ринку пов'язано зі застосуванням Регулятором страхового ринку заходів впливу у зв'язку з невідповідністю страховиків вимогам.

Загальноприйнятий підхід до визначення фінансової надійності страхової компанії наведений С.С. Осадцем. Фінансова надійність страховика – це спроможність страховика виконати страхові зобов'язання, прийняті за договорами страхування та перестрахування у випадку впливу несприятливих чинників [1]. Тому стійка фінансова надійність страхових операцій дає змогу страховикові виконати усі зобов'язання за будь-яких несприятливих обставин.

Фінансова надійність страхової компанії насамперед визначається її рівнем платоспроможності, який має підтримуватись постійно. Платоспроможність страховика – це об'єктивний показник його поточного фінансового стану шляхом його прогнозування в осяжному майбутньому.